

Furesø Kommune

Lokale Mål og Indholdsbeskrivelse

Furesø FritidsOrdninger
Syvstjernen
FFO 1 Lillestjernen & FFO 1 og 2 Syvstjerneklubben

FFO Syvstjerne
2017-2018

Indholdsfortegnelse

Indledning og målgruppe	2
Fakta om institutionen.....	2
Struktur.....	3
Pædagogisk grundlag	3
Læreplanstemaer	4
Rutiner.....	5
Børnekulturen.....	5
Balancen mellem voksen- og børneinitierede aktiviteter.....	6
Læringssyn.....	6
Fællesskaber og deltagelsesmuligheder	7
Pædagogerne i skoledelen.....	8
Overleveringspraksis.....	8
Lektie støtte.....	8
Overgange	9
Tidlig start i FFO.....	10
Fælles procedure	10
Fælles pædagogisk indhold.....	11
Indhold i førskole/tidlig FFO – Microperioden	11
Sproglig vurdering	11
Trivselsvurderinger	12
Personale i Tidlig FFO.....	12
Kriterier for start i tidlig FFO	12
Børn med behov for en særlig indsats og børn med særlige forudsætninger.....	13
Trivselsvurderinger	13
Forældresamarbejde	14
Andre FFOforældremøder:	14
Traditioner.....	14
Lokale og kommunale fællesskaber.....	15
Øvrig information	15
Grundlag for FFO – Mål- og indholdsbeskrivelse:.....	15
Mål- og indholdsbeskrivelse og samspil med øvrige politikker og strategier	16
Bilag:.....	17

Indledning og målgruppe

Velkommen til FFO Syvstjerne.

Vores "Lokale Mål og Indholdsbeskrivelse" henvender sig til forældre, personale samt interne og eksterne samarbejdspartnere.

Denne lokale mål- og indholdsbeskrivelse følger i struktur og væsentligt indhold den kommunale FFO mål- og indholdsbeskrivelse, herunder dennes krav til lokal handleplan.

Uddrag af den kommunale mål- og indholdsbeskrivelse er skrevet med [blå skrift](#).

Lokale uddybninger samt beskrivelser af struktur og praksis er med sort skrift.

Den lokale mål- og indholdsbeskrivelses formål er at give læseren et grundigt og overskueligt indblik i vores fritidsordningers rammer, indhold og pædagogiske arbejde.

Sprog og indhold er forsøgt henvendt til både forældre og fagpersonale, således at det for forældrene giver en uddybning af vores velkomstpjecer - og for fagpersonalet en ramme for den pædagogiske praksis.

Denne indholdsbeskrivelse indeholder ikke beskrivelse af en lang række praktiske forhold som eksempelvis åbningstider samt lukkedage, retningslinjer for ferietilmelding, glemmetøj, forsikring, mediepolitik m.m. Dette kan findes på blandt andet hjemmesider og i velkomstpjecer.

Denne lokale mål- og indholdsbeskrivelse er blevet til i samarbejde mellem ledelse, personale, FFO forældreråd og Skolebestyrelse i perioden november 2017 til februar 2018.

Fakta om institutionen

FFO (Furesø Fritids Ordning) Syvstjernen er Syvstjerneskolens fritidstilbud. FFO Syvstjernen består af to afdelinger; Lillestjernen FFO1 for børn i førskole (herefter kaldet "micro") 0., 1. og 2. klasse og Syvstjerneklubben FFO1 og 2 for børn i 3. klasse (FFO1) og 4.-6. klasse (FFO2).

Institutionen er fysisk delt på 2 matrikler, således at Lillestjernen(FFO1) ligger sammen med indskoling, og Syvstjerneklubben ligger sammen med mellemtrinet og udskoling.

Lillestjernen er beliggende på Lille Værløsevej 91, hvor FFO1 sammen med indskoling har et stort fælles hus. Der er legepladser rundt om hele bygningen og er beliggende tæt op ad kunststofbane, fodboldbaner og skoven. Lillestjernen har 9 klasser; 0. - til 2. kl. samt førskolebørn "micro". I alt omkring 220 børn.

Ansatte: Der er ansat ca. 14 pædagoger, inklusiv koordinator med ledelsesfunktioner og 2-3 pædagogmedhjælpere, heraf en med køkkenansvar.

Syvstjerneklubben FFO1 og 2 er beliggende på Skovløbervangen 1N i en selvstændig fløj af Syvstjerneskolens. Der er lokaler i to etager.

Der er tillige et stort bålhus med udeværksted samt adgang til sportsplads, idrætshal og skolegårde. Syvstjerneklubben har ca. 270 børn fordelt på 3.- til 6. klasse. 3. kl. børnene hører formelt under FFO1-ordning.

Ansatte: Der er ansat 10 pædagoger, inklusiv koordinator med ledelsesfunktioner, en pædagogmedhjælper og en køkken- og cafémedarbejder (fælles med skolen).

Der er fælles FFO-leder for begge afdelinger.

Struktur

I begge afdelinger arbejdes der med et varieret tilbud af aktiviteter i åbent plan. Hver dag er der mange tilbud både ude og inde, som børnene kan vælge at deltage i. En stor del af tilbuddene er voksenstyrede, men der er også gode muligheder for børnenes egne initiativer og legemuligheder.

Alle børn i FFO1 (micro til og med 3. klasse) er tilknyttet "kontrolleret fremmøde". Børnene krydser sig ind, når de kommer og krydser sig ud, når de går hjem eller hentes. Der er mulighed for, at personalet sender børnene afsted til aktiviteter eller hjem.

I fritidsdelen arbejder vi på tværs af klasser og årgange.

Vi arbejder tæt sammen med undervisningsdelen, hvor pædagogerne er knyttet til en klasse og/eller en årgang. På årgangen arbejder pædagogerne tæt sammen med lærerteamet.

Pædagogisk grundlag

Vi vil tilbyde og levere et trygt og udviklende fritids-, lærings- og børnemiljø i forlængelse af - og udenfor - børnenes undervisningstid, hvor vi i tæt samarbejde med børnenes forældre og lærere skaber rammen for børnenes hele udvikling, læring og dannelse.

Børnenes hele udvikling, læring og dannelse forstår vi som:

- Udvikling af personlige og sociale kompetencer
- Udvikling af livsglæde og -mestring
- Læring og tilegnelse af faglige kompetencer gennem understøtning og praktisk anvendelse
- Op- og inddragelse til og i fællesskabet
- Dannelse er det langsigtede mål for læringen, hvor man som barn og ung aktivt deltager og forankrer værdier og viden i sin egen personlighed. Det skaber retning i forhold til at kunne agere som et hensynsfuldt, kritisk og demokratisk menneske i en global verden.

(Furesø Fælles Læringssyn)

Vi arbejder bevidst og målrettet for, at alle børn:

- Oplever at være anerkendt. Det vil sige at være "set, hørt og forstået"
- Er trygge og tillidsfulde i samværet med andre børn og de voksne
- Oplever at være en betydningsfuld del af meningsgivende fællesskaber
- Lærer at begå sig i fællesskaber. Dvs. kunne aflæse andre mennesker og sociale situationer samt bidrage konstruktivt og positivt til fællesskaber og venskaber
- Lærer at samarbejde, hjælpe, lytte til - og respektere andre og have tolerance for forskelligheder
- Udvikler et sundt selvværd og en positiv identitet med tro på egne muligheder og evner

- Udvikler lyst og motivation for at lære, prøve nyt, udfolde kreativitet, nysgerrighed og refleksion - selv og sammen med andre
- Tilegner sig oplevelser, viden og færdigheder i fælleskab med andre

Furesø FritidsOrdninger, FFO 1, FFO 2 og FFO 3 arbejder for, at alle børn får de bedste muligheder i livet og bliver så dygtige, som de kan. I tæt samarbejde med skolens undervisningsdel er FFO et læringsrum, der får sin særlige karakter af at være en del af børns hverdagsliv og af deres fritid. Dette læringsrum har mål og rammer, men ikke et fast og formelt defineret curriculum og kan betegnes som et uformelt læringsrum. I dette uformelle læringsrum arbejdes der på tværs af fag, temaer og kompetenceområder.

FFO understøtter målet for børn og unges læring, som er, at børn og unge bliver aktive og livsduelige medborgere i et demokratisk samfund - med mulighed for at træffe egne valg, handle og udnytte deres fulde potentiale.

Fokus for læring skal være meningsfuldt og koble sig til børns engagementer.

Kompetencedimensioner, der er på spil i alle læringsituationer i FFO:

- Faglige kompetencer og erfaringer
- Personlige kompetencer og erfaringer
- Sociale kompetencer og erfaringerⁱ

Læringsmiljøer og læringsrum, herunder indretning og brug af uderum, er tænkt aktivt ind i tilrettelæggelsen af pædagogiske forløb og undervisning. Det gælder alle læringsrum:

- Undervisning og pædagogiske forløb, herunder læreplanstemaer og fag
- Rutiner, eksempelvis måltider og aktiviteter i garderoben
- Børnekultur, eksempelvis børns egen-aktiviteter, leg og frikvarter

I FFO tilegner børn sig tværfaglige personlige kompetencer, der for eksempel handler om evnen til problemløsning, om robusthed overfor modstand og modgang, om vedholdenhed i forhold til udfordringer og at anvende og omsætte læring fra fagene i undervisningsdelen i forbindelse med andre aktiviteter. FFO arbejder med at støtte det enkelte barn i dets dannelsesproces mod at blive selvstændige, demokratiske og livsduelige medborgere.

I samarbejde med skolens undervisningsdel sætter FFO fokus på børns progression og på at inddrage børn i at stille sig mål for deres læring af såvel faglige, personlige og sociale kompetencer.

Læreplanstemaer

Undervisning og pædagogiske forløb, herunder læreplanstemaer og fag

De pædagogiske temaer, vi arbejder med i FFO, overlapper temaerne for pædagogiske læreplaner jf. Dagtilbudsloven både i førskole (micro) og i hele FFO.

- Personlige og sociale kompetencer
- Sprog
- Krop, sundhed og bevægelse
- Natur og naturfænomener

- Kulturelle, musiske og æstetiske udtryksformer

Hertil har vi tilføjet:

- Demokratisk dannelse, medborgerskab og medinddragelse
- Digitale medier og digital dannelse

Læreplantemaerne er et udtryk for de temaer i aktiviteter, værksteder og samvær med de voksne, barnet vil møde i hele FFO-tiden fra førskole til 6. klasse. Temaerne skal ikke forstås som hverken "fag" eller "pensum". Ej heller en fast plan med et bestemt forløb.

Den måde, vi strukturerer hverdagen og indholdet i FFO, betyder, at alle børn undervejs i forløbet vil møde alle temaer og få lejlighed til at opleve, afprøve, fordybe sig i og tilegne sig kompetencer indenfor alle områder.

Da der ofte er stor alders- og kompetencespredning i de børnegrupper, der deltager, vil der i aktiviteternes tilrettelæggelse og udførelse også være indbygget en væsentlig differentiering. I forbindelse med differentiering arbejder vi ud fra visionen "alle børn og unge skal trives, udvikle sig og lære ud fra deres individuelle forudsætninger og som en del af sociale fællesskaber". Implicit arbejdes der også med at barnet styrker sin selvhjulpethed gennem "børn hjælper børn" og anvendelse af hjælperelationer, hvor barnet bliver i stand til at hjælpe andre og lære fra sig.

Rutiner

Rutiner er en vigtig men også en overset pædagogisk kontekst. I dagligdagens fællesskaber og struktur er der en række rutiner, der sikrer klare og synlige normer, værdier og færdselsregler samt læring og udvikling af kompetencer. Rutinerne er bevidste og fagligt gennemtænkte og drøftes regelmæssigt i personalegrupperne. Fra barnets start arbejdes der blandt andet med barnets selvhjulpethed. For eksempel at kunne håndtere egen garderobe, madpakke, drikkedunk og ejendele.

I begge afdelinger er der eftermiddagsmadordning. Her lærer barnet god kultur omkring det at spise sammen, hygiejne, m.m.. I begge afdelinger er der regler for hvordan, man låner legetøj, melder sig på aktiviteter, betaler for materialer (FFO), rydder op, krydser sig ind, færdes på legeplads og i lokaler. Alt sammen for at skabe synlige normer, der styrker og skaber trykthed i det store fællesskab - og ikke mindst barnets livsmestring.

Børnekulturen

Som fritidsinstitution er det et vilkår, at børnene er hos os af egen fri vilje. Naturligvis i samarbejde med forældrenes ønske og behov. Børnene skal ikke være i FFO i et bestemt tidsrum. Jo ældre børnene bliver, jo mere kommer vilkåret til udtryk ved børnenes aktive til- og fravalg. Fravalg kan være et udtryk for eksempelvis manglende tid grundet lange skoledage og et aktivt fritidsliv. Det er vores erfaring at den væsentligste årsag til, børn tilvælger tiden i FFO, er samværet og relationerne til andre børn og til de voksne. Interesser og aktiviteter er naturligvis også en drivkraft.

Vi opfordrer altid til, at børnene benytter FFO tilbuddet så meget som muligt. Ikke fordi vi

synes, børnene skal være i FFO altid, snarere fordi stabiliteten i relationerne, samværet og tilhørsforholdet har betydning for, at der altid er et trygt og udviklende sted at tage hen, hvis man vil finde gamle og nye venner eller har behov for en tæt snak med en kendt voksen. Derfor har vi stor fokus på at understøtte muligheden for, at børn udvikler sig og lærer i samvær og samspil med andre børn i meningsgivende fællesskaber. Dette gøres blandt andet ved bevidst at skabe rammer og sammenhænge, hvor børn leger med andre børn, børn hjælper andre børn, børn viser og lærer fra sig og indgår i en sund børnekultur.

I både kontakt og indretning gør vi meget ud af at skabe et miljø, der afspejler og understøtter samvær og relationer. Det gør vi eksempelvis ved at placere os selv og møblerne, så det indbyder til at slå sig ned, føle sig tryk og velkommen.

Begge afdelingers indhold i FFO er bygget op omkring en frivillig kontekst. Børnene må grundlæggende selv vælge, om de vil være med i en voksenstyret aktivitet eller lege selv. Imellem disse to yderpunkter skabes der - gennem samvær, struktur og motiverende inddragelse - en lang række samværsformer, der er "både - og".

Børnene har også et liv udenfor skole og FFO. For at skabe størst mulig sammenhæng søger vi også viden og dialog om legerelationer og fritidsinteresser og bruger aktivt vores viden til at understøtte relationsdannelse og deltagelse i aktiviteter - også udenfor FFO og skole.

Balancen mellem voksen- og børneinitierede aktiviteter

Vi arbejder bevidst med balancen og sammenhængen mellem voksenstyrede pædagogiske forløb og børnenes selvvalgte aktiviteter, leg og initiativer.

Der arbejdes med det enkelte barns motivation for at prøve nyt og udfordre sig selv på nye områder, at træffe egne valg og overskue konsekvenser, så børn opnår en tro på sig selv og egne muligheder.

Vi arbejder ud fra en dynamisk positionering i forhold til at være styrende og til at være rammesættende samt understøtte børnenes egne initiativer. Formålet er at styrke børnenes evne til at kunne selv, at være selvhjulpne og kunne mestre en lang række rutiner, aktiviteter og sociale forhold.

- **Den voksne går foran (position 1)**
Viser barnet hvad og hvordan, instruerer, underviser samt faciliterer læringsprocesser med udgangspunkt i læringsmål. For eksempel gennem konstruktiv feedback og feedforward
- **Den voksne går ved siden af (position 2)**
Er deltagende men ikke styrende. Søger at understøtte barnets egne initiativer og kompetencer gennem tilføjende og associerende aktiviteter og samvær. Understøtter barnets erkendelse, motivation og mestring
- **Den voksne går bagved (position 3)**
Den voksne er til stede som rammesættende og understøttende i børnenes fri leg, samvær og børnekultur

Læringssyn

Vores læringssyn tager afsæt i Furesø Kommunes Fælles Læringssyn 0-18 år.

Som fritidsinstitution for børn i førskole/0. - 6. kl. tager vi, i vores tilrettelægning af praksis,

udgangspunkt i vores rammer, formål, børnenes alder og udviklingsniveau samt de metoder, der er hensigtsmæssige i arbejdet med at understøtte barnets personlige, sociale og faglige kompetencer.

Vores læringsyn er baseret på en helhedsforståelse af de tre kompetenceområder, som på dynamisk vis spiller sammen; drivkraft (motivation, lyst, engagement), indhold (forståelse og færdigheder) og samspil (relationer og interaktion med omverdenen).

Kompetenceområderne uddybet:

Personlige, sociale og faglige kompetencer er mangeartede. Inspireret af "det 21. århundrede kompetencer" har vi blandt andet valgt at have særlig fokus på:

Personlige kompetencer:

- selvhjulpenhed
- selvstændighed
- ansvarlighed
- kreativ-skabende-innovativ

Sociale kompetencer:

- samarbejde
- kommunikativ
- relation
- respekt og tolerance

Faglige kompetencer:

- at understøtte den læring, som blandt andet ligger i skolens formelle undervisning ved at sætte det lærte ind i en aktivt deltagende og meningsgivende praksis.

Fællesskaber og deltagelsesmuligheder

FFO tilbyder alle børn inkluderende og velkomne fællesskaber, der giver børnene en stor variation af deltagelsesmuligheder. En stor variation af deltagelsesmuligheder betyder, at børnene får muligheder for at deltage i aktiviteter, hvor igennem de kommer til nye forståelser af sig selv og det, de kan og vil, samt deres samspil med andre. FFO har en unik mulighed for at koble læring fra undervisningsdelen til læring i en kontekst af børnefællesskaber - med afsæt i børns egne interesser og lyst til læring.

FFO er det primære rum på skolen for børnefællesskaber på børns præmisser indenfor rammer, der er sat af pædagoger. Pædagogerne arbejder med at understøtte børns kultur og den læring, børn kan få, når de deltager i aktiviteter med andre børn, herunder også på tværs af alder. Børn er rettet mod deres sociale muligheder med andre børn i skolen; dette gælder både i faglige aktiviteter, i frikvarterer og i fritidsdelen. Trivsel og adgang til sociale fællesskaber er et afgørende fundament for børns læring - også i undervisningsdelen.

Pædagogernes deltagelse i både undervisning og fritid giver dem en unik position, der bruges til at sikre børns trivsel igennem bevidst planlagte aktiviteter, som her sikrer alle børn adgang til fællesskaber og inklusion. Dette understøtter, at børn gradvist udvikler bæredygtige og sunde fællesskaber, der lever videre udenfor livet på skolen.

Pædagogerne i skoledelen

Alle pædagoger har timer i undervisningsdelen. Alle klasser fra 0.-2. klasse har tilknyttet en fast pædagog, der følger klassen. I Syvstjerneklubben er pædagogerne fordelt på årgange og klasser fra 3.-6. klasse. Fordelingen kan variere fra år til år.

Pædagogerne varetager Understøttende Undervisning (UU) i klassen. Ydermere har pædagogen en pulje timer sammen med læreren (PiUV). Indholdet i den Understøttende Undervisning følger skolens interne retningslinjer, der blandt andet indeholder obligatoriske fag som; familiekundskab, job, innovation samt færdselslære. Ydermere arbejdes der kontinuerligt med klassens trivsel. Data fra de nationale trivselsundersøgelser bruges aktivt til at målrette arbejdet i samarbejde med lærerne.

Flere pædagoger har ydermere særlige timepuljer til blandt andet; trivsels- og inklusionsarbejde på tværs af hele skolen, svømning, læringscenter og andre projekter. Fordeling af timer og funktioner kan variere og besluttes ved årets fagfordeling.

Pædagogens rolle i sammenhængen mellem undervisning og fritid.

At børn er sammen med det samme pædagogiske personale i FFO og i undervisningsdelen, understøtter transferen af læring på tværs af kontekster. Dette gælder såvel fagfaglig læring, kompetencer, der relaterer sig til fagene i skolens undervisningsdel, som personlig og social læring. Pædagogerne i FFO'erne indgår i skolernes undervisning, hvor de sammen med lærerne er med til at varetage den understøttende undervisning, lektiestøtte og faglig fordybelse samt motion og bevægelse. I de professionelle læringsfællesskaber indgår lærerne og pædagogerne i et ligeværdigt samarbejde og deres respektive faglige kompetencer skal bringes i spil i både undervisningsdel, understøttende undervisning og fritidsdel - med henblik på at styrke børns trivsel, dannelse, udvikling og læring. Disse faglige kompetencer sammentænkes således, at de beriger og supplerer hinanden. Pædagogernes viden om børns sociale liv i undervisningsdelen og i fritidsdelen kvalificerer tilrettelæggelsen af undervisningen og er med til at sikre deltagelsesmuligheder for alle børn.

Gennem kendskabet til børnenes trivsel, relationer og sociale samspil i både skole og FFO arbejdes der med differentierede indsatser i begge arenaer. En nødvendig fleksibilitet i fritidsdelen gør, at aktivitetsplan og ressourcer kan tilpasses efter behov for særlige indsatser.

Overleveringspraksis

Lærere og pædagoger har faste tværfaglige teammøder hver anden uge. Møderne bruges blandt andet til fælles planlægning og dialog om børnenes sociale, personlige og faglige trivsel. På daglig basis udveksles relevante oplysninger i det omfang, det logistisk lader sig gøre. Vi bestræber os på at særlig vigtige oplysninger videregives skriftligt eller mundtligt indenfor få dage.

Lektiestøtte

Pædagogerne varetager, ligesom lærerne, en del af den planlagte studietid. Der er ikke fast lektiestøtte i FFO-tiden. Dog kan der aftales og tilbydes særlige støttende forløb til eksempelvis læsetræning eller blot tid og ro til fordybelse.

Overgange

I FFO Syvstjernen arbejder vi aktivt med at gøre børnenes overgange så positive og konstruktive som muligt. Vi ønsker overgangene skal markere noget, som børnene ser forventningsfuldt hen til og er parate til. I alle overgange arbejder vi evidensinformeret ud fra anerkendt forskning og i en fast struktur. Furesø Kommune har udarbejdet procedurer for samarbejdet omkring børns overgang fra børnehave til FFO og til skole samt en kanon for et fælles pædagogisk indhold, der understøtter børns overgange.

Oversigt:

- I februar og maj starter førskolebørnene (micro). Overgang fra børnehave til FFO
- I august starter microbørnene i børnehaveklasse.
- I maj i 2. klasse skifter børnene fra Lillestjernen FFO til Syvstjerneklubben FFO.
- I august starter 3. klassebørnene på Syvstjerneskolens.
- I maj i 3. klasse går børnene fra at høre til FFO1 til FFO2 i klubben.
- I maj i 6. klasse går børnene ud af FFO2 og skifter eventuelt til FFO3.

Kort beskrivelse af overgangspraksis:

Fra børnehave til FFO:

Personalet fra FFO besøger de store børnehaver. Børnehaver besøger FFO. Personalet fra børnehaver og FFO holder overleveringssamtaler. Der afholdes informationsforældremøde i januar. Der arbejdes med fælles genkendelige lege, sange og aktiviteter.

Fra micro til børnehaveklasse:

Det primære personale omkring microbørnene følger børnene fra start til december i 0. klasse. Klassepædagogerne følger børnene til og med 2. klasse.

I perioden fra maj til sommerferien kommer microbørnene på besøg i børnehaveklasserne, hvor de møder børnehaveklasselederne.

Der afholdes forældremøde forud for skolestart.

Fra Lillestjernen FFO til Syvstjerneklubben FFO i 2. klasse:

Der afholdes informationsforældremøde i februar/marts. Børnene besøger klubben sammen med deres faste pædagoger. Vejen fra Lillestjernen trænes. Der laves velkomstarrangement for børnene. Der afholdes overleveringssamtaler mellem afgivende og modtagende personale.

Fra skolegang på Lillestjernen til start i 3. klasse på Syvstjerneskolens:

I perioden fra maj i 2. klasse og frem til sommerferien lærer børnene den store skoles område at kende. Pædagogerne i klubben følger med børnene i 3. klasse. Skolen afholder forældremøde kort efter skolestart. Der afholdes overleveringssamtaler.

Fra FFO1 til FFO2 i Syvstjerneklubben:

Dette skift medfører hverken nye lokaler eller nyt personale. Det medfører, at FFO1s "kontrolleret fremmøde" ophører og at børnene får mulighed for at købe materialer og mad i klubben. Forældrene inviteres til et informationsforældremøde i april, hvor temaet er de ændrede vilkår og den større frihed. Der afholdes et mindre overgangsarrangement for børnene.

Fra FFO2 i Syvstjerneklubben til evt. FFO3:

Syvstjerneklubben har ikke en FFO3. Der arrangeres besøg for 6. klassebørnene i en lokal FFO3 i april. Umiddelbart før 1. maj arrangeres et afslutningsarrangement for børnene.

I alle overgange samarbejder afgivende og modtagende personale for at mest mulig relevant viden føres med, således at vi kan tage de nødvendige hensyn til barnets behov.

Alle overgange medfører forandringer, både for børn og forældre. Vi har stor fokus på barnets selvhjulpethed og søger samarbejde med forældrene om dette fokus. Det begrundes sig i, at graden af barnets selvhjulpethed og mestringskompetencer støtter barnets håndtering af overgangene. For førskolebarnet kan det for eksempel handle om at kunne klare af- og påklædning, overblik over egen garderobe, madpakke, toiletbesøg og hygiejne – og ikke mindst lege- og relationskompetencer. Det vil sige evnen til at deltage i fællesskaber og skabe nye relationer. Jo mere sikkert barnet er i at "kunne selv", jo mindre energi skal barn og forældre bruge på bekymringer eller at skulle vente på hjælp.

I overgangen fra Lillestjernen til Syvstjerneklubben har vi også stort fokus på transporten mellem de to afdelinger. Barnet skal kunne pakke sine ting og færdes sikkert med taske(r), cykel/løbehjul sammen med sin gruppe. Det er for eksempel vigtigt at træne trækning af cyklen ad tunnells slidsker. Vi opfordrer forældrene til at træne med barnet.

I det første år i klubben trænes der en lang række færdigheder i eksempelvis at have overblik over tid, betalingskort, til- og fravalg samt – i samarbejde med forældrene - at barnet lærer at administrere aftaler og frihed under ansvar.

Vi ser en værdi i at bevare kontakten, selvom børnene har skiftet matrikel, afdeling eller er gået ud af FFO. I forbindelse med projekter i både FFO og undervisningsdel tilstræber vi at lave noget sammen på tværs af afdelinger og årgange, hvor vi blandt andet også her arbejder med "børn hjælper og lærer andre børn". Det kan eksempelvis være "Haver til maver", IT-patruljen, hjælpeinstruktører i MPB, m.m..

Tidlig start i FFO

Mål og Indholdsbeskrivelsen skal angive om og i givet fald på hvilken måde, at den pædagogiske indsats for børn, der starter i FFO i foråret, inden de starter i skole, viderefører arbejdet med de Pædagogiske Læreplaner, som er beskrevet i Dagtilbudsloven.

Dagtilbuddenes arbejde med pædagogiske læreplaner har omdrejningspunkt i 6 temaer; personlig alsidig udvikling, sociale kompetencer, krop og bevægelse, sproglig udvikling, kultur og kulturelle udtryksformer samt natur og naturfænomener. FFO'er arbejder med temaer, der dækker de 6 temaer fra Dagtilbudsloven. I den tidlige FFO arbejdes der ofte med fælles, pædagogiske forløb for den samlede børnegruppe, der fordyber sig i forskellige aktiviteter i mindre grupper; aktiviteter, der bringer flere temaer i spil på samme tid.

Fælles procedure

Det pædagogiske personale i børnehaven samarbejder med barnets forældre inden overgangen til skole. De udarbejder et overgangsskema med oplysninger om det enkelte barn, således at de modtagende pædagogiske medarbejdere i FFO og skole på forhånd har et kendskab til barnet og kan arbejde videre på den indsats, der er gjort i børnehaven.

Proceduren beskriver hvordan, der indgås fælles aftaler omkring indsatser ved overgangen for børn, der har brug for en ekstra hånd i forbindelse med overgangen.

Både lokalt og fælles for hele kommunen arbejder medarbejdergrupper i børnehaver, FFO'er og skoler på at sikre fælles forståelse af hvad, "skoleparathed" er og hvordan børn bedst muligt, både i børnehaven og i hjemmet, kan forberedes på overgangen til FFO og skole. Samarbejdet omkring børns overgange, medarbejdernes videndeling og kendskab til hinandens arbejdsområders muligheder og forudsætninger, arbejdes der løbende på at udvikle.

Fælles pædagogisk indhold

Der er også udarbejdet en fælles "kanon", som beskriver indhold i det pædagogiske arbejde omkring overgangen fra børnehave til FFO og skole, og som rummer pædagogiske forløb, der starter op i børnehaven, som fortsættes i FFO'en og afsluttes i skolen. At have en fælles referenceramme giver børnene mulighed for at føle sig kompetente og hurtigere få mod på at være aktivt deltagende, selvom børnene i en FFO kommer fra mange forskellige børnehaver og måske ikke kender så mange af de andre børn.

Indhold i førskole/tidlig FFO – Microperioden

I FFO Syvstjerne arbejdes der også i microperioden med de før beskrevne læreplanstemaer i afsnittene om pædagogisk grundlag og læringssyn.

Derudover har vi udarbejdet et lokalt dokument, der beskriver vores særlige fokus for perioden. I dokumentet beskrives fokusområderne;

- tryghed
- sociale kompetencer
- selvhjulpenhed
- skoleparathed

Selve dokumentet er vedhæftet som bilag.

I microperioden arbejder vi med struktur, hvor børnene en stor del af tiden er i faste, klasselignende grupper. Fra kl. ca. 9.00 til skoledagen slutter arbejdes der med faste aktivitetsplaner og strukturerede læringsforløb. Dette har til formål at vænne børnene til den kommende skolegangs krav og indhold. Indholdet i aktiviteterne lægger sig tæt op af dagtilbudsloves læreplanstemaer. Men som beskrevet ovenfor vil flere temaer ofte være i spil på samme tid.

Sproglig vurdering

I børnehaven er der foretaget vurderinger af den sproglige udvikling for mindst halvdelen af alle børn, baseret på barnet i interaktion med en pædagog. Den viden, om det enkelte barns styrker og udfordringer, formidles til barnets forældre og opsamles i en database hos Rambøll, som også skolen har adgang til. Således kan barnets kommende FFO og skole, med afsæt i viden om barnets sproglige udvikling, arbejde videre med at støtte barnets sproglige kompetencer. Der udarbejdes en handleplan for indsats både i børnehaven og i hjemmet, hvis barnet har behov for en fokuseret eller særlig indsats. Denne handleplan arbejder Tidlig FFO og skole videre med.

Den indsats, der gøres i børnehaven, er i særlig grad inspireret af www.sprogpakken.dk og i Tidlig FFO følges der op på indsatsen. Både overfor den samlede børnegruppe og overfor de enkelte børn, der har behov for en fokuseret eller en særlig indsats.

I 0. klasse gennemføres en yderligere sprogvurdering, også her af det enkelte barn, men denne gang af barnets sproglige udvikling, som kommer til udtryk i barnets aktiviteter i gruppen/klassen. Denne kontekst er en anden end sprogvurderingen i børnehaven og resultaterne er derfor ikke umiddelbart sammenlignelige, men vurderingerne kan samlet set give et billede af barnets sproglige kompetencer.

Trivselsvurderinger

I børnehaven er det enkelte barns trivsel vurderet flere gange. Den viden, der er opnået om det enkelte barn herved, indgår i den overlevering, der finder sted i forbindelse med barnets overgang fra børnehave til Tidlig FFO og til skole. Mens børnene går i Tidlig FFO, foretager medarbejderne en trivselsvurdering af barnets trivsel i den nye kontekst. Viden herfra formidles til skolen i forbindelse med start i 0. klasse.

Et vigtigt element i den Understøttende Undervisning er børnenes trivsel og klassens sociale liv.

Personale i Tidlig FFO

Skole og FFO har fokus på, at børnene skal opleve kontinuitet i deres relationer til de voksne. Dette er udgangspunktet for planlægningen af hvilke voksne, der er sammen med børnene i Tidlig FFO og i børnehaveklasse, senere i 1. klasse samt ved overgangen fra FFO 1 til FFO 2. For eksempel besøger 0. klasses kommende 1. klasselærer inden starten i 1. klasse eller medarbejderne fra Tidlig FFO indgår i undervisningsdelen i indskoling.

I FFO Syvstjernen har vi en personale- og samarbejdsstruktur, der sikrer størst mulig kontinuitet for børnene. Både i forbindelse med overgangene og i samarbejdet med skoledelen. Se afsnittene om "Pædagogerne i skoledelen", "Pædagogens rolle i sammenhængen mellem undervisning og fritid", "Overleveringspraksis" og "Overgange".

Kriterier for start i tidlig FFO

FFO'er har forskellige starttidspunkter for Tidlig FFO/forårsbørn. Årsagen hertil er dels pladsforhold og børnetal på skole og FFO og dels, at ved at børnene flytter fra børnehave til FFO i mindre grupper, får medarbejderne god mulighed for at have fokus på de enkelte børns oplevelse af overgangen samt deres behov i forbindelse med overgangen.

Der er udarbejdet pædagogisk faglige kriterier i Furesø Kommune for hvilke børn, der starter først i den tidlige FFO og hvilke børn, der bedre kan vente.

Børn, der starter først i Tidlig FFO:

- er eneste barn fra en børnehave, der skal starte i pågældende FFO
- er flyttet til Furesø Kommune op til skolestart og har derfor ikke mange lokale kammerater
- har behov for længere tid til at vænne sig til de nye rammer i FFO og skole
- har behov for en særlig indsats, hvor det vurderes at barnet vil profitere af en tidlig start

I øvrigt tilstræbes det, at børn flyttes sammen med nogle af deres venner fra børnehaven, der skal gå på samme FFO. Vurderingen af hvilke venner, børnene flyttes sammen med, sker af de pædagogiske medarbejdere i børnehaven, som har det bedste kendskab til børnene og deres samspil i gruppen.

Medarbejdere og ledelse i børnehaverne laver oplæg til FFO og skole om hvilke børn, der, på baggrund af ovenstående kriterier, starter tidligst i FFO pr. 1. februar og hvilke, der starter senere pr. 1. maj. Endelig beslutning tages af børnehave, skole og FFO i fællesskab og Pladsanvisningen giver forældre besked om, hvornår deres barn kan starte i Tidlig FFO.

Børn med behov for en særlig indsats og børn med særlige forudsætninger

Furesø Kommunes Børne- og Ungepolitik ønsker at skabe inkluderende miljøer: Alle børn skal have mulighed for at knytte venskaber og tage del i fællesskaber med de behov og forudsætninger, de hver især har. Alle har brug for at høre til - og alle har noget at bidrage med.

Trivselsvurderinger

Det har stor betydning for børns trivsel og udvikling at opdage og understøtte børn med behov for en særlig indsats tidligt. Derfor arbejder Furesø kommunes FFO'er videre med de trivselsvurderinger, der foretages i barnets vuggestue og børnehave. I førskoleperioden udarbejdes trivselsvurderinger på hvert enkelt barn for at sikre at særlige behov sættes i fokus allerede før skolestart. Der arbejdes med tre niveauer af indsats.

Den generelle indsats: Den generelle indsats er for de børn, der trives og fungerer i hverdagen.

Den fokuserede indsats: I kortere eller længere periode kan et enkelt barn, eller en gruppe af børn, have behov for, at der ydes en fokuseret indsats. Her tilrettelægger FFO pædagogiske handleplaner eventuelt i samarbejde med lærere, andre fagpersoner samt forældre for at sikre inklusion i fællesskabet med respekt for forskelligheder og/eller behov.

Furesø Kommune har udarbejdet et redskab: PAF, Pædagogiske Arbejdsredskaber i Furesø Kommune. PAF er et analyseredskab, hvor igennem fagpersoner undersøger forhold, som har afgørende betydning i det konkrete læringsmiljø. Det kan være forhold, som har betydning for den pædagogiske praksis omkring enkelte børn eller større dele af fællesskabet i læringsmiljøet. PAF anvendes i FFO i samarbejde med skolen.

Den særlige indsats: I særlige tilfælde kan der, for en kortere eller længere periode, være behov for individuel støtte til et barn, i sådanne tilfælde samarbejder skole og FFO og søger supervision via skolens konsultative forum, "Åbent Hus". Der samarbejdes med relevante fagpersoner, eksempelvis talepædagog eller psykolog. Måske er der behov for en særlig indsats fra skolens LKT -lærer, måske er der behov for vejledning af det pædagogiske personale eller behov for et særligt pædagogisk tilbud.

Når FFO-medarbejdere også indgår i undervisningsdelen, er der god mulighed for at sikre, at det enkelte barn får succesoplevelser i løbet af dagen, ved at barnets ressourcer sættes i spil i den relevante kontekst.

Børnene har måske behov for særlige udfordringer, som FFO'en kan tilbyde. Denne indsats sker i samarbejde med undervisningsdelens tilbud til børn med særlige forudsætninger.

I FFO Syvstjerne er vores vigtigste fokus *børnenes trivsel*. Personligt, socialt og fagligt. Vores strukturer og personalesammensætning sikrer kontinuitet, videndeling og indsatser. I planlægningen af det pædagogiske arbejde og med aktiviteterne arbejder vi med en fleksibilitet, der skal give mulighed for at justere indhold og bemanding i forhold til at tilgodese børn med særlige behov. Det kan eksempelvis være at lave særlige forløb for enkelte grupper af børn, at sikre forudsigelighed og enkeltsamtaler for børn, der har behov for det, at arbejde

med hjælperelationer og "børn hjælper børn" eller at sikre børn en særlig rolle eller funktion, der giver tryghed og oplevelse af mestring og livsglæde.

Forældresamarbejde

Furesø Kommunes Børne- og ungepolitik fremhæver tre nøglebegreber; dialog, respekt og ansvar, der er væsentlige for et godt forældresamarbejde. Gennem et aktivt og engageret forældresamarbejde skal forældre og medarbejdere fungere som rollemodeller for børn og unge i Furesø Kommune.

Forældre og medarbejdere skal gennem en tillidsfuld og respektfuld dialog afklare gensidige forventninger og fordele ansvaret for deres samarbejde i forhold til det enkelte barn og de fællesskaber, det enkelte barn indgår i.

Et positivt og konstruktivt samarbejde med børnenes forældre er og skal være i fokus, lige fra de første informationsmøder inden barnet starter i førskole (micro), til barnet forlader FFO2 i 6. klasse.

Vi har et motto: "Hellere en gang for meget end en gang for lidt". Det er udtryk for en gensidig forventning om, at vi hellere retter henvendelse til forældrene vedrørende barnet en gang for meget, end vi venter til, der eventuelt opstår en problematik. Vi forventer også, at forældrene retter henvendelse med alle relevante informationer om barnet, spørgsmål og tvivl – før eventuel utilfredshed eller kritik. Ofte viser det sig, at vi ved en forklaring og dialog når hinanden og undgår misforståelser og uoverensstemmelser.

De to afdelinger har et fælles Forældreråd. Rådet var tidligere en bestyrelse, men refererer til, og samarbejder nu med, Skolebestyrelsen, der er skolens øverste organ. Rådet består af 7-9 forældre, der er valgt for henholdsvis 1 og 2 år ad gangen. FFO-lederen er sekretær og der er 2 personalerepræsentanter. Rådet har ingen formel kompetence, men det arbejder sammen med personalet om retningslinjer, drøfter økonomi og prioriteringer samt pædagogiske forhold. Forældrerådet er også aktive ved arrangementer og i dialog med klassernes kontaktførelse. Der afholdes fælles forældremøde med valg til forældrerådet hvert år i maj.

Andre FFOforældremøder:

Januar:	Informationsmøde inden microstart
Februar/marts:	Informationsmøde for 2. klasseforældre inden overgang fra Lillestjernen til Syvstjerneklubben.
April:	Informationsmøde for 3. klasseforældre inden oprykning til FFO2.
Juni:	Informationsmøde for førskole (micro) forældre vedr. skolestart.

Herudover deltager FFO-pædagogerne også i forældremøder i klasserne og på årgangen samt i skole-hjem samtaler i 0.-2. klasse.

I forbindelse med særlige arrangementer kan der indkaldes til relevante møder.

Traditioner

Begge afdelinger har flere traditioner. For eksempel den årlige sommerfest for børn og forældre. I Lillestjernen holdes festen før sommerferien og i Syvstjerneklubben efter

sommerferien.

Herudover er der en lang række arrangementer, som gentages år for år. Dog er det ikke mere fast, end der kan blive omprioriteret i årsplanen. Det er eksempelvis MiniPlayback (MPB), kolonitur til børne-musikfestivalen "Vilde Vulkaner", "Bag for en sag", klubbens fødselsdag i Syvstjerneklubben og Fastelavn og Halloween i Lillestjernen.

Lokale og kommunale fællesskaber

I FFO 2 og 3 er der tradition for, også udenfor den normale åbningstid, at tilbyde aktiviteter og arrangementer, der har til formål at styrke fællesskaber gennem oplevelser og samvær. Det kan for eksempel være fester eller overnatninger med et bestemt tema eller for en særlig aldersgruppe. Fællesspisninger eller særlige aktiviteter for interessegrupper. Der arbejdes også på tværs af FFO'erne for at give mulighed for fællesskaber på tværs af skoledistrikterne og hele Furesø Kommune. Ungdomsskolen og Fælles Elevrådet indgår i disse aktiviteter. FFO samarbejder med forskellige foreninger, idrætsforeninger og handelsforeninger samt klubber og er på den måde aktiv i forhold til at implementere Folkeskolereformens mål med den åbne skole.

I FFO Syvstjerne arbejder vi på forskelligvis med lokale og kommunale fællesskaber. I Syvstjerneklubben afsættes hvert år personaleresurser og der laves en årsplan for et varieret udbud af aktiviteter, der ligger udenfor normal åbningstid. Eksempelvis aftenklub med fællesspisning, overnatninger, fester og særlige interesse-arrangementer. I takt med børnenes alder inddrages de i indhold og planlægning. I begge afdelinger samarbejdes der med eksempelvis idrætsforeninger og andre FFO'er.

Øvrig information

På vores og skolens hjemmeside kan I læse mere om FFO'erne. Herunder politikker, velkomstfoldere og andre særlige beskrivelser.

Den daglige information foregår i Lillestjernen primært via det elektroniske afkrydsningssystem. I Syvstjerneklubben sender vi information ud via vores hjemmeside. Det er også muligt for forældre at følge klubbens liv på Facebook.

I et mindre omfang sender vi også særlig vigtige informationer ud på ForældreIntra.

Læs mere her:

www.lillestjernen.furesoe.dk

www.syvstjerneklubben.furesoe.dk

www.syvstjerneskolens.dk

Grundlag for FFO – Mål- og indholdsbeskrivelse:

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling har udarbejdet Bekendtgørelse BEK nr. 699, der præciserer, hvad mål- og indholdsbeskrivelse i skolefritidsordninger skal indeholde. I Furesø Kommune kaldes skolefritidsordninger: Furesø Fritidsordninger, FFO.

Bekendtgørelse, BEK nr. 699 af 23/06/2014, fastsætter, at Mål- og indholdsbeskrivelsen skal:

- Angive hvilken aldersgruppe FFO omfatter
- Hvordan FFO medvirker til at udmønte den sammenhængende Børne- og Ungepolitik

- Angive mål for samspillet mellem fritidsdel, undervisningsdel og samarbejde med hjem
- Beskrive i hvilket omfang og i givet fald på hvilken måde FFO tilbyder lektiestøtte; gør en målrettet indsats i forhold til børn med særlige udfordringer; inddrager krop, bevægelse og sundhed i hverdagen og i hvilket omfang det sker i samspil med idrætsforeninger ol.
- Indeholde overvejelser over balance mellem voksenorganiserede og børns selvvalgte aktiviteter, herunder sikre børns medindflydelse
- Beskrive sammenhæng i overgangen fra børnehave til FFO
- Beskrive om - og i givet fald hvordan - arbejdet med pædagogiske læreplaner videreføres for børn, der starter tidligt i FFO
- Hvordan FFO varetager børns særlige behov og bidrager til en god skolestart
- Hvornår Mål- og indholdsbeskrivelsen tages op til revision

Mål- og indholdsbeskrivelsen skal desuden kobles til mål med folkeskolereformen og medvirke til, at folkeskolelovens formål bliver opfyldt. Børnenes undervisning og fritidsliv understøttes og bindes sammen af FFO'er, der virker fuldt integrerede med folkeskolerne og hvor den fælles ledelse sikrer, at både undervisning og fritidslivet får de bedste rammer at virke sammen under. Børnene skal opleve, at de indgår i læringsfællesskaber, i såvel undervisningsdelen som i fritidsdelen af skolen, fra åbningstid til lukketid, kl. 7 til 17.

Furesø Kommune har både kommunale og private FFO'er. Nærværende mål- og indholdsbeskrivelse for Furesø Kommunes FFO 1, 2 og 3, gælder for de kommunale såvel som for de private FFO'er.

Furesø Kommune arbejder med FFO 1 for børn fra tidlig start til og med 3. klasse, FFO 2, for børn fra 4. klasse til og med 6. klasse og FFO 3 for børn i 7. – 9. klasse. FFO 1 og FFO 2 ligger i tilknytning til skolerne.

I FFO 1 er der ”kontrolleret pasning”, det vil sige, at børnene ”krydses ind og ud” og der er mulighed for, at barnet sendes hjem eller til andre aktiviteter efter aftale med forældrene. I FFO2 og 3 er der ingen fremmødekontrol og fremmødet sker efter barnets aftale med forældrene. I FFO 1 er der ingen brugerbetaling, mens der i FFO 2 og FFO 3 er brugerbetaling på eksempelvis materialer, mad og ture.

Kommunale FFO 3'er beliggende i: Hareskov, Værløse Midt og i Farum, Birkhøjterrasserne. Desuden er der 2 private FFO 3'er beliggende i Farum. FFO 3'er ligger alle i tilknytning til en FFO 2, derfor gælder den samme mål- og indholdsbeskrivelse for FFO 3. Der skal dog medtænkes særligt de unges indflydelse, som er beskrevet i Dagtilbudsloven for FFO 3.

Mål- og indholdsbeskrivelse og samspil med øvrige politikker og strategier

Mål- og indholdsbeskrivelsen for FFO hænger sammen med, og relaterer sig til, relevante politikker og strategier i Furesø Kommune.

Furesø Kommunes vision for børn er: ”Alle børn og unge skal trives, udvikle sig og lære ud fra deres individuelle forudsætninger og som en del af sociale fællesskaber”. Dette er grundstenen sammen med lovgivningens formålsbeskrivelser for indsatsen i de pædagogiske institutioner.

Børne og Ungepolitikken præsenterer en række temaer, som alle pædagogiske institutioner i Furesø Kommune skal arbejde med:

- Demokrati & Medborgerskab
- Læring & Læringsmiljøer
- Fællesskab & Inklusion
- Forældre & Forældresamarbejde
- Faglig indsats & Sammenhænge

- Den generelle forbyggende indsats

Andre fælles kommunale strategier og politikker der vedrører Fritidsordninger, FFO'er:

- Strategi for center for Dagtilbud og Skole, CDS
- Fælles læringssyn 0 - 18 år
- Mad & måltidsstrategi
- Tidlig Opsporing, herunder Trivselsvurderinger
- Klima- og miljøpolitikken
- Sundhedsstrategi, herunder Sundhedsstyrelsens forebyggelsespakker

Bilag:

Mad og målsstrategi

FFO handleplan mad- og måltidsstrategi
